

Avdelningen för juridik
Elin Persson

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Tullverkets hemställan om ändringar i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och tullbefogenhetslagen (2024:710)

Sammanfattning

SKR har *inga invändningar* mot Tullverkets hemställan.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Tullverket har hemställt om att ändringar bör genomföras i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) och tullbefogenhetslagen (2024:710). Hemställan rör Tullverkets befogenheter i samband med myndighetens brottsutredande verksamhet när barn är inblandade.

Tullverkets hemställan anknyter delvis till förslagen i betänkandet Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare (SOU 2024:93).

SKR har inga invändningar mot den hemställan som framställts av Tullverket.

3.1 Biträde till allmän åklagare i samband med en utredning enligt 31 § LUL

Vid en utredningen enligt 31 § LUL har allmän åklagare möjlighet att begära biträde av Polismyndigheten. Detta följer av 32 § LUL och 23 kap. 3 § Rättegångsbalken. Enligt Tullverket är det oklart om någon motsvarande möjlighet finns för åklagare att begära biträde av Tullverket vid utredningar enligt 31 § LUL. Tidigare har Tullverket och Åklagarmyndigheten i sina verksamheter förutsatt att Tullverket kan biträda åklagare i dessa utredningar. Med anledning av att det oklara rättsläget överlämnas dessa ärenden numera till Polismyndigheten. Enligt

Tullverket innebär dock denna lösning praktiska svårigheter och är ineffektiv.

Mot denna bakgrund hemställer Tullverket om att det förtydligas att allmän åklagare ska ha möjlighet att anlita biträde av Tullverket, även vid en utredning enligt 31 § LUL.

SKR har inga invändningar mot Tullverkets hemställan i denna del.

3.2 Gripande av barn enligt 35 § LUL

Barn som inte har fyllt 15 år kan under vissa förutsättningar envarsgripas enligt 35 § LUL. Av bestämmelsen i 35 § LUL framgår vidare att den unge som gripits av en enskild person, skyndsamt ska överlämnas till närmaste polisman. Därefter ska Polismyndigheten eller åklagaren omedelbart besluta om den unge ska frigges eller hållas kvar för förhör.

Om en tulltjänsteman stoppar ett barn under 15 år och misstänker ett brott är det fråga om ett envarsgripande. Tullverket hemställer om att envarsgripanden som görs av Tullverket inte ska omfattas av kravet på skyndsamt överlämnande till polis. Istället vill Tullverket kunna kontakta allmän åklagare direkt för beslut om frigivning eller direktiv om kvarhållande för förhör som då kan genomföras direkt på plats hos Tullverket.

SKR har inga invändningar mot Tullverkets hemställan i denna del.

3.3 Kvarhållande av barn enligt 14 § LUL

I 14 § LUL finns bestämmelser om kvarhållande av barn under 18 år av sociala skäl. Kvarhållandet görs i syfte att skyndsamt överlämna barnet till föräldrarna, annan vårdnadshavare, en tjänsteman inom socialtjänsten eller någon annan lämplig vuxen person. Enligt den aktuella bestämmelsen kan polisen fatta ett sådant beslut. Tullverket omfattas däremot inte och har inte möjlighet att besluta om kvarhållande, trots att även Tullverket har att hantera barnärenden.

Mot denna bakgrund, för att inte tvingas släppa barn utan vetskap om det finns en lämplig person som kan ta hand om barnet, hemställer Tullverket om att möjligheten att besluta om kvarhållande av sociala skäl bör omfatta även Tullverket.

SKR har inga invändningar mot Tullverkets hemställan i denna del.

3.4 Förvar av gripen eller anhållen under 18 år enligt 6a § LUL

Enligt 6 a § LUL får den som inte har fyllt 18 år och som är gripen, anhållen, hålls kvar eller är skyldig att stanna kvar för förhör hållas i polisarrest endast om det är absolut nödvändigt. Bestämmelsen är en

skyddsbestämmelse för barnets bästa och av förarbetena framgår att förvar av barn i polisarrest enbart kan komma i fråga i rena undantagsfall.

Även Tullverket har arrestlokaler och har befogenhet att själva leda förundersökningar mot barn som inte har fyllt 18 år. Nuvarande lagstiftning skulle kunna få konsekvensen att barn som misstänks för brott i förundersökningar som leds eller utreds av Tullverket, riskerar att hamna i en sämre och mer oskyddad position än barn i förundersökningar som leds eller utreds av Polismyndigheten. Tullverket hemställer därför om att den aktuella bestämmelsen i 6 a § LUL ska omformuleras på ett sådant sätt att det tydligt framgår att även Tullverkets arrestlokaler omfattas.

SKR har inga invändningar mot Tullverkets hemställan i denna del.

3.5 Förtydliganden i bestämmelserna om handläggningen

Tullverket hemställer om ändringar i LUL avseende handläggningen av mål och ärenden om brott där den misstänkte inte har fyllt 21 år. Tullverket anser att myndigheten bör omfattas av 1 § LUL eftersom lagen innehåller bestämmelser som är tillämpliga på Tullverkets hantering avseende sådana ärenden.

Vidare hemställer Tullverket om att de bör omfattas av 2 § andra stycket LUL. Bestämmelsen syftar till att begränsa antalet handläggare som hanterar barnärenden. Eftersom även Tullverket har befogenhet att leda en förundersökning mot ett barn som fyllt 15 år, bör det förtydligas att samma strävan gäller för Tullverket.

SKR har inga invändningar mot Tullverkets hemställan i dessa delar.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör

Sara Catoni
Avdelningschef